

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ

श्री बालमुकुन्द लोहिया संस्कृत आणि भारतीयविद्या अध्ययन केन्द्र

शैक्षणिक वर्ष २०१९ – २०२०

गृहपाठाचे प्रश्न (Home Assignments)

संस्कृत विशारद

विद्यार्थ्यांनी खाली दिल्याप्रमाणे प्रथम, तृतीय अथवा पञ्चम सत्रातील सर्व विषयांचा प्रत्येकी २० गुणांचा गृहपाठ सोडवणे आवश्यक आहे. सदर गृहपाठ विभागाच्या सदाशिव पेठ कार्यालयात दिनांक २१ सप्टेंबर २०१९ रोजी किंवा त्यापूर्वी पोहोचतील अशा प्रकारे दाखल करणे आवश्यक आहे. टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या अन्य केन्द्रांवर गृहपाठ दाखल करताना पुरेसे आधी दाखल करणे गरजेचे आहे, जेणेकरून त्या त्या केन्द्रांकडून ते सदाशिव पेठ कार्यालयाकडे वेळेत पाठविले जाऊ शकतील. दिलेल्या मुदतीनंतर कोणत्याही कारणास्तव कोणाचेही गृहपाठ स्वीकारले जाणार नाहीत, याची कृपया नोंद घ्यावी.

19R411/19E411 व्याकरण – १

- प्र. १. अधोलिखितेषु द्वयोः शब्दयोः विभक्तिरूपाणि लिखत । (१०)
धेनु (उकारान्त स्त्री.) अस्मत् सर्वनाम वारि (इकारान्त नपुं.)
प्र. २. संज्ञाद्वयं सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत- प्रत्याहारः, वृद्धिः, गुरु । (१०)

19R412/19E412 कुमारसम्भव

- प्र. १. वाक्यचतुष्टयं ससन्दर्भं स्पष्टीकुरुत । (२०)
१. निमज्जतीन्दोः किरणेष्विवाङ्कः । २. पश्चादुमाख्यां सुमुखी जगाम ।
३. पतिः पशूनामपरिग्रहोऽभूत् । ४. येषां न चेतांसि त एव धीराः ।

19R413/19E413 अर्थशास्त्र आणि धर्मशास्त्र

- प्र. १. “चतस्रः एव विद्याः” इति विधानं स्पष्टीकुरुत । (२०)

19R414/19E414 पञ्चतन्त्र-काकोलूकीय

- प्र. १. काकोलूकीयमधिकृत्य कामप्येकां कथां संस्कृतेन लिखत । (१०)
प्र. २. ससन्दर्भं लिखत (के अपि द्वे) । (१०)
१) भिन्नश्लिष्टा तु या प्रीतिर्न सा स्नेहेन वर्धते ।
२) व्यपदेशेन महतां सिद्धिः सञ्जायते परा ।
३) शत्रवोऽपि हितायैव विवदन्तः परस्परम् ।

19R415/19E415 नीतिशतक

- प्र. १. भर्तृहरेस्तस्य साहित्यकृतीणां च परिचयं लिखत । (१०)
प्र. २. नीतिशतकस्थां मूर्खपद्धतिं विवृणुत । (१०)

19R416/19E416 प्राचीन भारताचा इतिहास- १

- प्र. १. प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या पुनर्रचनेत मदत करणाऱ्या साधनांची माहिती लिहा. (२०)

19R417/19E417 इंग्रजी- I

- Q. 1. Write an essay of around 20-25 lines on any one of the following: (20)
Corruption Importance of Reading Books Religion and Science

CB 4.301/EB 4301 ऋग्वेदसूक्ते

- प्र. १. ऋचोः सटिप्पणमनुवादं कुरुत- १.१.५, १.१५४.१, २.१२.३ (१०)
प्र. २. टिप्पण्यौ लिखत- वरुणः, श्रद्धासूक्तम्, अष्टकरचना (१०)

CB 4.302/EB 4302 सामान्य व्याकरण – II (व्याकरण-भाषान्तर-निबन्ध)

- प्र. १. माध्यमभाषयानुवदत । (१०)
१) व्यसनेष्वेव सर्वेषु यस्य बुद्धिर्न हीयते । स तेषां पारमभ्येति तत्प्रभावादसंशयम् ॥
सम्पत्तौ च विपत्तौ च महतामेकरूपता । उदये सविता रक्तो रक्तश्चास्तमये तथा ॥
२) काकः पद्मवने रतिं न कुरुते हंसो न कूपोदके मूर्खः पण्डितसङ्गमे न रमते दासो न सिंहासने ।
दुष्टः सज्जनसङ्गमं न सहते नीचं जनं सेवते यायस्य प्रकृतिः स्वभावनियता केनापि न त्यज्यते ॥
प्र. २. रूपपरिचयं कुरुत- प्रदाय, कस्मिन्, वदथ, कुर्वन्तु, जगाम, मरुते (०६)
प्र. ३. प्रयोगं परिवर्तयत- १. सिंहः मृगं पश्यति । २. त्वया गम्यते । (०४)

CB 4.303/EB 4303 रूपक- II (नागानन्द)

- प्र. १. हर्षस्य परिचयं तथा नागानन्दनाटकस्य वैशिष्ट्यानि सविस्तरं लिखत । (२०)

CB 4.304/EB 4304 प्राचीन भारताचा सांस्कृतिक इतिहास (गुप्त ते यादव)

- प्र. १. गुप्त राजवंशाची सविस्तर माहिती लिहा. (२०)

CB 4.305/EB 4305 साहित्यशास्त्र- भरतनाट्यशास्त्र आणि काव्यादर्श

- प्र. १. टिप्पणीद्वयं लिखत- १) नाट्यवेदोत्पत्तिः (१५)
२) नान्दी (०५)

CB 4.306/EB 4306 श्रीमद्भगवद्गीता

- प्र. १. श्रीमद्भगवद्गीताया द्वितीयस्याध्यायस्य सारांशं लिखत । (२०)

CB 4.307/EB 4307 इंग्रजी – III

- Q. 1. Write an essay on any one topic of the following (20)
Festivals of India Social Media Monsoon in India

CB 4.501/EB 4501 संस्कृत साहित्याचा इतिहास (वेद, आर्ष महाकाव्ये आणि पुराणे)

- प्र. १. चतुर्णां वेदानां परिचयं दत्त । (१०)
प्र. २. वेदाङ्गानि स्पष्टीकुरुत । (१०)

CB 4.502/EB 4502 सामान्य व्याकरण – III (व्याकरण-भाषान्तर-निबन्ध)

- प्र. १. समासविग्रहं कृत्वा नामानि लिखत । (०५)
मृगनयनी, अपरकायः, गोक्षीरम्, पत्रपुष्पे, देशान्तरम्
प्र. २. अन्यतरं विषयमधिकृत्य संस्कृतभाषया दशवाक्यात्मको निबन्धो लेख्यः । (१०)
सज्जनमहिमा संस्कृतमहाविद्यालयः
प्र. ३. सान्त्वयं माध्यमभाषयानुवदत । (०५)
सद्विद्या यदि का चिन्ता वराकोदरपूरणे ।
शुकोऽपि वृत्तिं लभते मधुरं भाषते यदि ॥

CB 4.503/EB 4503 रूपक- III (अभिज्ञानशाकुन्तल)

- प्र. १. अभिज्ञानशाकुन्तलस्य प्रथमाङ्कस्य रसग्रहणं लिखत । (२०)

CB 4.507/EB 4507 मीमांसापरिभाषा

- प्र. १. ब्राह्मणवाक्यभेदान् सविस्तरं लिखत । (१०)
प्र. २. विधेस्त्रैविध्यं स्पष्टीकुरुत । (१०)

CB 4.508/EB 4508 सर्वदर्शनसंग्रह (निवडक भाग)

- प्र. १. माध्वमतमनुसृत्य शक्तिप्रकारान् द्रव्यविभागं च स्पष्टीकुरुत । (१०)
प्र. २. रामानुजमतमनुसृत्य जीवस्वरूपं विवृणुत । (१०)

CB 4.509/EB 4509 गौडपादकारिका

- प्र. १. गौडपादकारिकायामागमप्रकरणे निर्दिष्टानि तत्त्वानि विवृणुत । (२०)

CB 4.510/EB 4510 विश्वगुणादर्शचम्पू

- प्र. १. सूर्यवर्णनमधिकृत्य गङ्गानदीवर्णनं च लिखत । (२०)

CB 4.511/EB 4511 साहित्यदर्पण (परिच्छेद- ३)

- प्र. १. कविराजविश्वनाथस्य परिचयं दत्त्वा साहित्यदर्पणस्य महत्त्वं विशदीकुरुत । (२०)

CB 4.512/EB 4512 जातकमाला

- प्र. १. व्याघ्रीजातकस्य संक्षेपेण समीक्षणं लिखत । (२०)
